

**“NEDAJTE
SA ODRADIŤ...
...VŠETKO
VLOŽTE DO
BOŽÍCH RÚK”**

Monsiňorov odkaz po 40 rokoch

Pocit dobrého svedomia – prameň životnej sily

Pred štyridsiatimi rokmi bol Mons. Viktor Trstenský kňaz už síce v rokoch, predsa v plnej sile a veľkej ochote slúžiť ľuďom a naplno pracovať pre Božie kráľovstvo. Zrazu jedného dňa prišlo okamžité rozhodnutie od mocných tohto sveta: skončil si, musíš sa vzdialiť. V tú chvíľu veriaci prišli o dobrého kňaza, ktorého milovali a kňaz prišiel o svojich veriacich, pre ktorých sa naplno obetoval. Pre staroľubovniansku farnosť to bola taká správa, ako keď sa rodina dozvie, že im uniesli otca. Rovnakú bolesť prežíval kňaz. Taký bezcitný bol komunistický režim. A s týmto režimom mal Mons. Trstenský veľmi bohaté a veľmi trpké skúsenosti.

Spomínaný režim ho prvýkrát násilne odtrhol od veriacich v tých najkrajších rokoch jeho života, keď prekročil štyridsiatku. Bezúhonného človeka vláčil po vyšetrovačkách a po súdoch, aby ho nakoniec na základe vykonštruovaného procesu nespravodlivo obvinil a poslal do väzenia. K verejnej službe veriacim sa mohol vrátiť až po dvadsiatich rokoch trpkého strádaní a aj to len na krátku dobu.

Prvýkrát som ho stretol v Starej Ľubovni v roku 1971, keď slávil 40-ročné jubileum kňazskej vysviacky. Potom som ho už pravidelne stretával do konca jeho života, teda vyše tridsať rokov. Bol človekom pozitívneho myslenia, inak povedané, človekom dobrej vôle. Jeho svet bol naplnený radostnou nádejou a v ňom nemali miesto pesimizmus a náreky. Mnohí by na jeho mieste nariekali, že ich komunizmus pripravil o najkrajší úsek života. Toto z jeho úst nikdy nevyšlo. Pretože bol mužom viery, vedel, že aj keď trpel nevinne, netrpel zbytočne, vedel, že jeho utrpenie prinesie Cirkvi i svetu veľa úžitku.

Snažil sa konať vždy tak, ako si to želá Boh, preto žil vždy s pocitom dobrého svedomia. To bolo dôvodom, že aj počas prenasledovania bol nositeľom vnútorného pokoja. Pocit dobrého svedomia a vnútorný pokoj bol zdrojom jeho neuveriteľnej životnej sily, zdrojom optimizmu a nádeje. Bol to silný muž, zniesol veľa príkoria a dožil sa pritom aj veľmi vysokého veku. Nikoho nikdy nepreklínal, všetkým dobre prial, za všetkých sa modlil a všetkým žehnal. Bol to opravdivý kresťan a príkladný Kristov kňaz.

Andrej IMRICH

KŇAZ TELOM I DUŠOU

"Prichádzam, Bože, aby som plnil tvoju vôľu, kráčal životom a nedal sa zviest' falošnými sľubmi ani krutými žalármi."

kňazský program V. Trstenského

Narodil sa 28. 3. 1908 v meste Trstená. Po ukončení gymnázia vstúpil do kňazského seminára v Spišskej Kapitule, kde ho v roku 1931 o. biskup Vojtaššák vysvätil za kňaza. Primičnú svätú omšu slúžil vo svojom rodisku, 5. júla 1931. Pôsobil v Levoči, Reľove a v Dolnom Kubíne. Práve tu sa začína jeho krížová cesta, pre jeho aktivitu ho chcú umlčať. Nasleduje dlhé putovanie po väzniciach, pracovných táboroch s malou prestávkou na slobode. Vystriedal 24 väznic, kde zažil tie najkrutejšie zverstvá. Strašným týraním útočili na človeka, aby ho priviedli až do šialenstva, aby rezignoval a robil to, čo chcú oni. Podľa monsiñora takto týrali takmer všetkých kňazov vo väzniciach. Jedinou potechou mu bol Boh. Jeho nezlomnosť sa spája s pevnou dôverou v Boha, ktorý dáva trpieť, ale nenecháva zahnúť.

"Každý, kto má vieru v Boha, nemá dôvod zúfať. Katolícky kňaz musí byť pripravený trpieť aj umrieť."

Odpustil všetkým, ktorí mu ubližovali.

"V žalároch som skúsil, že tam kňaz by nič nevykonal, keby nadával, hromžil.

Milovať máme aj svojich nepriateľov, a to ma zachraňovalo pred nenávisťou a bolesťou.

A musím na obranu vyšetrovateľov povedať, že od sedemdesiatky boli ku mne dobrí, keď ma aj zajali, už ma nebili ani nekopali."

Kolko bolesti a pokory je v tomto jeho vyznaní. Veľkú úctu prejavoval voči pánu biskupovi Vojtaššákovi, ktorý mu bol oporou a príkladom v láske k Bohu, Cirkvi a k ľuďom. Trstenský chcel predstaviť život pána biskupa v pravdivom svetle a priblížiť ho aj súčasnej generácii. Napísal knihu *Sila viery, sila pravdy*. Toto úžasné dielo vznikalo ťažko, musel získať a overiť množstvo údajov a oveľa ťažšie bolo materiál skrývať a pracovať najmä v noci, kvôli domovým prehlídkam štátnej bezpečnosti, ktorá brala všetko to, čo našla v byte. Kniha vyšla v Kanade. V roku 1990 mohla vyjsť aj u nás.

Z francúzskej pôvodiny preložil a vydal dva diely katechizmu pre najmenších. Trstenský svoje príspevky uverejňoval v samizdatoch na Slovensku a v rôznych zahraničných novinách a časopisoch. Vydal knihy zo spismi, listami, súdnymi rozhodnutiami. *Nemohol som mlčať* a *Nemôžem mlčať*. Po roku 1990 dostal viacero ocenení. V januári 2001 mu prezident Slovenskej republiky zapožičal vysoké štátne vyznamenanie *Pribinov kríž I. triedy*. Nezabudla naňho ani Stará Ľubovňa, v júni 1991 mu bolo udelené čestné občianstvo. Vtedy povedal: *"Vďaka prijímam od vás túto poctu. Vždy som sa snažil ohlasovať pravdu, hlásať ju, bojovať i trpieť za ňu. To je povinnosť každého z nás."* Vo svojich listoch politickým predstaviteľom nielen počas socializmu, ale aj po zmene režimu, nebojácne upozorňoval na chyby spoločenského a politického vývinu a na porušovanie ľudských práv. Boh mu dal milosť, že sa cez neho priblížilo k Bohu veľa ľudí. Za tieto dary vždy cítil zodpovednosť, ktorá ho povzbudzovala do ďalšej aktivity. Aj u nás vykonal neskutočne veľa práce, opravil faru, zorganizoval misie. Dal do pohybu duchovnú, kultúrnu a tiež charitatívnu činnosť. Našiel si cestu k mladým aj starým. Pre mesto či okres to bol čas požehnaní a milosti. Slovensko poznalo Starú Ľubovňu a závidelo nám ho. Jeho meno prekročilo hranice Slovenska. Aj z Trstenej rád prichádzal do našej farnosti, neodmietol žiadne pozvanie a neraz sme sa s ním tešili pri oltári, od ktorého formoval generáciu mladých chlapcov a dievčat, z ktorých sa stali kňazi a rehoľné sestry. Dňa 19. 3. 1998 posvätil základný kameň pre kostol sv. Petra a Pavla. Otec Trstenský bol zo Starej Ľubovne vyhodенý, ale nebol pokorený.

"Nie je to nijaká chvála, len chcem dať najavo, že Boh je pri mne"

Mons. Trstenský zomrel ako 98 ročný dňa 7. decembra 2006 a my veríme, že je už pri Bohu.

Ľubo Ogurčák

BOH ZOSTAVIL SKVELÝ TÍM

Monsiňor Viktor Trstenský dokázal u nás za 4 roky a 3 mesiace svojho pôsobenia veľa. Možno povedať, že to bolo obdobie Božích zázrakov. Nesmieme zabudnúť ani na jeho najbližších spolupracovníkov, s ktorými vytvoril skvelý, charizmatický tím. Bolo to obdobie novej evanjelizácie. Novo vysvätený kaplán, 45 ročný Štefan Janík tu bol len krátko. Získal si mladých svojou otcovskou starostlivosťou. S monsiňorom si rozumel, mali mnoho spoločného. Pri kázniach často plakal, cítil s každým trpiacim a prenasledovaným. Vyžarovala z neho jemnosť a šľachetnosť. Ani on nemohol mlčať, keď sa ubližovalo, a preto musel odísť. Nebolo mu dovolené ani rozlúčiť sa s veriacimi, medzi ktorými našiel mnoho krásnych duší. Aj on si prešiel cestou utrpenia a ponížovania. V súčasnosti žije v Nitre je posledným žijúcim z tohto tímu. Veľkými pomocníkmi pre mons. Trstenského boli rehoľné sestry z Kongregácie školských sestier sv. Františka, ktoré s ním boli v priamom kontakte. Sestra Rita mala na starosti dievčatá a bola organistkou. Mala prísny pohľad, ale vo vnútri bola jemná. Keď sa pozrela na nepozorného miništranta, tomu už nebolo treba viac dohovárať. S dievčatami poctivo nacvičovala spev, ktorý krásne zaznieval pri sv. omšiach a spieval celý kostol. Spievali sa mládežnícke, ale aj hymnické piesne. Sestra Veronika bola gazdinou a kuchárkou. Všetky návštevy privítala s úsmevom a každého ponúkla nejakou dobrotou. Všetci ju mali radi a každý jej chcel pomáhať. Bola staršou kamarátkou, prichádzali za ňou nielen dievčatá, ale aj chlapci. Kuchyňa bola vždy plná detí a smiech sa rozliehal po celej fare. Aj po rokoch prichádzali k nej do Trstenej otcovia aj mamy so svojimi deťmi. Sestra Barbora mala na starosti miništrantov, z ktorých piati sa stali kňazmi. Dôsledná obetavá práca prinášala svoje ovocie. Chlapci sa museli svedomito pripravovať na službu pri oltári, všetko, čo súviselo so svätou omšou museli ovládať. Ku oltáru sa dostal len ten, kto prešiel prípravou a monsiňor bol hrdý na svojich miništrantov. Sestrička ich naučila modliť sa aj vlastnými slovami a pri oltári ovládať svoje telo a zrak. Brali si príklad aj od monsiňora, ktorý si pred každou sv. omšou kľakol pod kríž a modlil sa. V sakrestii bolo vždy ticho. Sestrička pomáhala monsiňorovi aj pri rôznych prácach. Bola dobrou organizátorkou, bola vždy poruke. Monsiňora si vážila a ďakovala Bohu, že mohla pri ňom stráviť nádherné roky. Pre ňu to bol dar, milosť. Nedá sa zabudnúť na duchovného otca, pána kaplána, sestričky. Boli tu pre nás a robili všetko preto, aby pozdvihli farnosť. Zaslúžia si našu vďaku a úctu.

MINIŠTROVALI MI BISKUPI

Dostal som kartu od otca biskupa Vojtaššáka. *"Som v charitnom dome v Dečine, ak môžeš navštíviť ma"*. Na druhý deň som bol tam. Bol tam aj pán biskup Buzalka. Zvítali sme sa priateľsky. Po nočnom cestovaní som poprosil o možnosť slúžiť sv. omšu. *"Pravdaže,"* odpovedali na moju prosbu. Obaja páni biskupi ma obliekali a pri sv. omši kľačali ako malí chlapci na stupňoch oltára a miništrovali. Bol som tak dojatý, že ledva som odsľúžil sv. omšu. Na otázku, či mám chodiť k nim a navštevovať ich, (pretože niektorí kňazi mi to zazlievali, že im týmto škodím) mi odpovedali nasledovne. Keď mal pán biskup Buzalka narodeniny, napísal mi: *"Príď... a budeme oslavovať Pána."* Tak ma sami volali a ja som rád chodil k nim. Informoval som ich o živote na Slovensku, o tom ako žijú kňazi, veriaci. Obaja biskupi mi rozprávali o svojom živote. Z týchto zaujímavých rozhovorov som čerpal veľa pre svoj život.

Tituly som prijal ako prejav vďačnosti za svoju prácu. Bola birmovka v Dolnom Kubíne v roku 1947. Išli sme s pánom biskupom Vojtaššákom do fary a on hovorí: *"Tak ako, monsignore?"* Dival som sa okolo seba, ale nikoho s takým titulom som nevidel. V kancelárii mi dal obálku a ja som ju odmietol. *"Ja to nechcem, ďakujem, ja to neprijímam. Nie som hodný ho prijať."* On mi však odpovedal: *"Tak to vráťte do Vatikánu, odtiaľ to prišlo."* Tak som to prijal a poďakoval. Keď mi sv. otec Ján Pavol II. dal titul pápežského preláta, tiež som sa poďakoval. Tie tituly sú z vďačnosti za prácu, ktorú kňaz pre Cirkev a národ vykonal. Prijať to treba a má to aj zmysel, lebo človek pod dojomom týchto významnaní, keby aj chcel, tak nesmie sa poddať zvodom či už zo strany diabla lebo ľudí. Bola by to hanba, keby mons. či prelát zlyhal.

Mons. Viktor Trstenský

Na Vianoce roku 1973 v Starej Ľubovni sa nedá zabudnúť. Stalo sa to v poslednú adventnú nedeľu, tesne pred sviatkami Narodenia Pána. Po svätej omši, keď sa už všetci chystali odísť domov za vianočnými povinnosťami, monsiňor poprial veriacim radostný a požehnaný Štedrý večer v kruhu svojich rodín, a tých, ktorí mali tieto slávnostne chvíle prežiť v osamelosti, pozval na štedrú večeru na faru. Zrazu nastalo ticho. Nikto sa už neponáhľal. Všetci si začali uvedomovať, že medzi nami je dosť starých, opustených, chorých, a tých, ktorí sa ani počas sviatkov nedočkajú svojich detí, vnúčat či príbuzných. Toto pozvanie zaznelo ako hlas anjela. Koľkým zmiernilo bolesť z márneho čakania, smútok zo samoty a z opustenosti. Pre nich pozvanie na štedrú večeru so svojim kňazom bol ten najkrajší vianočný dar - dar spoločnosti, kde sa mohli spolu pomodliť, zaspievať koledy a porozprávať sa. Ešte dlho sa rozprávalo o tom, aký úžasný večer to bol... Pre tých, čo pre chorobu, či nevládnosť nemohli prísť k farskému štedrovečernému stolu, pripravil monsiňor malé balíčky, ktoré roznášali deti.

Ľubo Ogurčák

NEZVYČAJNÁ KRÍŽOVÁ CESTA PRED 40 ROKMI

Nová krížová cesta pre farský kostol sv. Mikuláša prišla v nevhodnom čase. Po odobratí štátneho súhlasu mons. Trstenskému, veriaci boli právom rozhorčení a bojovali za svojho kňaza. Bol to však nerovný boj a bolo už rozhodnuté. Pri kostole a fare hliadkovali príslušníci ŠtB. Monsiňor sa však aj napriek tomu rozhodol osobne ju požehnať. Pri jej výbere boli nielen dospelí, ale monsiňor bol zvedavý aj na názor mladých. Tak dnes máme v kostole krížovú cestu, ktorú sme sami vybrali z viacerých ponúk. Jednotlivé zastavenia sa zabalili, aby unikli pozornosti hliadok a postupne sa preniesli do kostola. Samotný obrad požehnanie sa uskutočnil neskoro večer. Len niekoľko miništrantov a dievčat zo spevokolu sa zúčastnilo na prvej pobožnosti krížovej cesty. Staré, už značne poškodené obrazy sme dávali dole a na ich miesto sme vešali nové zastavenia krížovej cesty. Bolo to namáhavé najmä kvôli tme, no museli sme kvôli napätej situácii vonku byť veľmi opatrní. Pri 13. zastavení, ktoré je oproti spovednici sme už verili, že sa to podarí a nikto na to nepríde. Zrazu sme počuli klopanie na dvere sakristie, potom buchot. Ani sme nedýchali, so strachom sme sa tislí k duchovnému otcovi a čakali, čo bude. On však s pokojom dokončil pobožnosť a spolu sme vyšli von. Vydýchli sme si, keď sme vonku zbadali našich kamarátov, ktorí sa tiež chceli zúčastniť pobožnosti, ale prišli neskoro. Pred 40. rokmi musel odísť z našej farnosti monsiňor Viktor Trstenský. Jeho poslednou službou bola posviacka novej krížovej cesty. Prvá pobožnosť sa neuskutočnila za veľkej slávnosti a propagácie v médiách, ale v úplnom tichu a tajnosti, aj preto o tejto udalosti vie len málo ľudí. Je však čas to napraviť, aby veriaci poznali aj túto novodobú históriu a 40. výročie jej požehnanie je na to vhodnou príležitosťou.

Ľubo Ogurčák

40. VÝROČIE NÚTENÉHO ODCHODU MONSIŇORA ZO STAREJ ĽUBOVNE

*"Nebo občas posielala na zem veľkých ľudí najmä vtedy,
keď sa už zdá všetko stratené, aby sa stali požehnaním svojej doby."*

Mons. Trstenský po útrapách vo väzniciach a táboroch nemyslel už na pastoráciu. Na prosbu spišského vikára Jozefa Ligoša však zmenil názor a prišiel do farnosti Stará Ľubovňa, kde začal pôsobiť 15. 10. 1969. Vo svojej prvej kázni povedal:

"Dostal som sa tu z vôle Božej, z vôle pána vikára, aby som vás o Bohu poučoval, aby som vás povzbudzoval Bohu verne slúžiť, aby som sa za vás modlil, napomínal a ak je to potrebné aj potrestal. Ale tú istú úlohu máte aj vy voči mne. Máte ma povzbudzovať, aby som bol hodným kňazom, máte povinnosť aj poučovať ma, napomínať, aj potrestať ma a modliť sa. Vtedy budeme prinášať ovocie."

"Neprišiel som tu, aby ste mi slúžili, ale aby som slúžil ja vám."

Aj tieto slová zazneli v jeho prvej kázni. Jeho príchod znamenal pre mesto veľkú zmenu. Bol to čas milosti a požehnania. Trvalo to však krátko, komunisti ho sledovali a chceli sa ho zbaviť. Dobro, ktoré konal pre ľudí, použili proti nemu, odvážili sa ho obviniť aj kvôli vianočnej štedrej večeri pre chorých a opustených.

31. januára 1974 odoberajú Trstenskému štátny súhlas s týmto odôvodnením:

"Od začiatku svojho pôsobenia vo farnosti St. Ľubovňa V. Trstenský rôznymi spôsobmi dával najavo svoj nesúhlas s výstavbou socialistickej spoločnosti.

Preto viackrát bol s ním robený pohovor s tým, že narušuje ustanovené normy vo vzťahu štátu k Cirkvi.

Došlo to tak ďaleko, že v poslednom období stále viac stupňuje svoju reakčnú činnosť tým, že otvorene vo svojich kázniach hanobí a števe proti pokrokovému zmyslajúcim občanom."

Mons. Trstenský sa proti tomuto rozhodnutiu odvoláva 13. 2. 1974. *"Ani jeden z dôvodov neoprávňuje ONV - odbor kultúry vzniesť proti mne tieto obvinenia. Je mi trápne a mrzí ma, že niektorí činitelia okresu dobro, ktoré som konal, považujú za zlo, čo je proti zdravému rozumu. To, že so mnou bol robený pohovor sa nezakladá na pravde. Pokladám to za hrubú a nezodpovednú lož. Ordinárovi Garajovi bolo povedané, že som najnebezpečnejší človek v celom Východoslovenskom kraji. Vždy som bol hrdý na to, že som mal možnosť vychovávať slovom i príkladom čestného, pracovitého a charakterného človeka. Je to i mojou zásluhou, že v St. Ľubovni sa nerobia výtržnosti, násillia, vraždy. A ak predsa, tak ich nerobia tí, čo chodia do kostola a počúvajú moje kázne. Občanov tohto mesta som viedol k tomu, aby boli pracovití, poctiví a disciplinovaní, aby počúvali predstavených mesta, okresu, štátu a mali ich v úcte. Nikdy som nebojoval ani nekázal proti ateistom. Každého človeka si vážim, a to som aj učil svojich veriacich. Ak som učil byť mravným, konal som to pre túto spoločnosť. Udivuje ma, že som uvedeným rozhodnutím bol poctený ponižujúcimi titulmi nepriateľa a vyhodnený na smetisko ako vrah, zlodej, alkoholik či nemravník. V kostole som veriacich viedol k modlitbe, ale aj k náboženskému vzdelávaniu. Toto je moja protispoločenská činnosť? Nemám vedomie, že by som niekomu ublížil, naopak, mojím cieľom bolo konať dobro. Milosť neprosím, lebo som sa neprevinil, žiadam len spravodlivosť, na ktorú má právo neveriaci i veriaci, straník i nestránik, roľník, robotník a teda aj kňaz. Spravodlivosť je pravda. Bez pravdy moc neznamená nič. Pretože svoju zemskú vlasť milujem, nechcem byť jej hrobárom. Hlásam pravdu, pravdu šírim, za pravdu bojujem v presvedčení, že tým najlepšie slúžim vlasti. Nijaká vrchnosť, ktorej záleží na pokojnom a šťastnom živote našej spoločnosti, nemala by ma trestať tým, že mi odníme právo vykonávať túto službu."*

Mons. sa o svojom odvolaní dozvedel skôr, než mu ho oficiálne doručili. Prezieravo, vediač, že už nebude môcť vstúpiť do kostola, ho prečítal veriacim pri nedelňých sv. omšiach 27.1. 1974.

"Pokladal som za prirodzené právo, tak ako pred súdom i pred ľudom a mojimi veriacimi, využiť právo posledného slova a oznámiť svojim veriacim dôvody, pre ktoré mám odísť, aby si nikto nemyslel, že som nejakým zločincom, ktorý vykradol cirkevnú pokladnicu, či azda urobil niečo horšie."

Veriaci bojovali za duchovného otca, ale márne, boli za to aj prenasledovaní a tí odvážnejší, ktorí bojovali za monsiñora priamo u predsedu vlády, boli vyhodení zo zamestnania.

Na Mons. Viktora Trstenského, pápežského preláta sa nedá zabudnúť. Turín mal svojho Don Bosca a Stará Ľubovňa svojho otca Trstenského. Ani on na nás nikdy nezabudol a zanechal nám tu duchovný testament, ktorý svedčí o jeho veľkej a mimoriadnej charizme.

"Nestačí len veriť v Boha, to je málo. Treba veriť Bohu a dôverovať mu."

Ľubo Ogurčák

Monsiňor bol vzácný kňaz. Už na začiatku nástupu do pastorácie vedel tímovo pracovať. Požiadali veriacich o ustanovenie cirkevnej rady, ktorá by mu pomáhala v ťažkej práci počnúc rekonštrukciou farského sídla. Najviac mu pomáhal stavitel' Karol Kačmarčík, Pavol Pavlovský, Michal Repka a ostatní pracovníci Okresného stavebného podniku, vedúci elektrárne František Ščurka a ďalší. Farskú budovu predĺžili o zadnú časť. Keď sa celá výstavba ukončila, nadstavbu budovy, ktorá bola určená pre rehoľné sestry, podľa rozhodnutia štátnych orgánov obsadila Slovenská poisťovňa. Rehoľné sestry sa do týchto priestorov mohli nastahovať až po roku 1990. Duchovný otec Trstenský bol nielen kňazom dobrého srdca, ale aj nebojácny bojovníkom za vieru a hľadanie pravdy. Staral sa o mládež a miništrantov, ktorí mali na fare vždy otvorené dvere. Mal rád všetkých, vzdelaných, starých a opustených. Počas pôsobenia otca Trstenského v Starej Ľubovni mu pomáhali tri rehoľné sestry. Rita bola kantorka, Barborka katechétka a vychovávateľka Veronika viedla domácnosť na fare. Radosť z pulzujúceho života však netrvala dlho. Funkcionári okresu a príslušníci ŠtB to nemohli zniesť a po štvorročnom účinkovaní zobrali monsiňorovi súhlas na vykonávanie kňazskej služby. Musel odísť. Veriaci sa zaňho prihovárali aj na Krajskom národnom výbore v Košiciach, na ministerstve kultúry, ale bezvýsledne. Preto sa otec Trstenský vrátil do svojho rodiska, do Trstenej. Deň pred odchodom drahého monsiňora sme urobili rozlúčku na fare, lebo mal narodeniny. Vtedy každého, kto prišiel na faru, prísne sledovali. Trňom v oku bola aj naša rodina. V ten večer som s manželom Ladislavom tiež išla na faru. Nasledujúci deň eštebáci vyvodili z toho dôsledky. Prišli za mnou ráno na Okresnú správu ciest, kde som pracovala. "Eštebák", volal sa Rigo a ďalší vyšetrovatelia zavelili: *"Povedzte nám, prečo sa angažujete za Trstenského, čo vám dobre urobil?"* "Mne?" spýtala som sa. *"Azda vám, najmä štátu, lebo keď urobil nadstavbu na fare, hneď sa tam nastahovali úradníci poisťovne. To urobil málo?"* Súdruh Rigo na to: *"No viete, ale Trstenský kázal v kostole a na nás nadával."* Odpovedala som, že to nie je pravda. Potom mi dali papier, aby som písala nejaké udania, avšak ja som odmietla čokoľvek napísať i podpísať. Po presťahovaní do Trstenej sa otec Trstenský ubytoval v manzartke u svojho brata, ale nebolo to najlepšie riešenie. Preto sme rozmýšľali o výstavbe domu pre nášho duchovného otca. Zámer sa nám podaril. Počas voľných dní, najmä v piatok a sobotu sme prichádzali autami zo Starej Ľubovne do Trstenej, aby sme svojmu kňazovi vytvorili dôstojné bývanie. Privádzali sme stavebný materiál i stravu pre robotníkov. Za totality to však bez prenasledovania nešlo. Neraz nás eštebáci sprevádzali až pred jeho dom. Keď sme odchádzali, na konci mesta nás čakali a robili obhliadku áut, či nevezieme náboženskú tlač a pod. Mysleli si, že nás zastrašia, ale my sme otca Trstenského navštevovali až do konca jeho života.

Helena Akimjaková

Z JEHO DOMU SA STALA FARA PRE SLOVENSKO

V roku 1969 prišiel do našej farnosti Msgr. V. Trstenský. Jeho činnosť bola aktívna na poli duchovnom aj hmotnom. Bolo ho vidieť a počuť všade medzi miništrantmi, mládežou, deťmi, ale aj v celom živote farnosti. Dvere fary boli otvorené dokorán. Po generálnej oprave sa tu mohla mládež hrať rôzne hry a monsiňor si vždy našiel čas pohovoriť si s nimi. Mal čas pre každého, či prichádzali dať na sväté omše, alebo vybaviť pohreb, vždy milo každého prijal a povzbudil. Pritom bol vo farnosti jediným kňazom aj pre gréckokatolíckych veriacich. Jeho návštevy v rodinách, zvlášť pri vysviacke domov boli rodinné. Chcel poznať všetkých členov rodiny v dome a zapísal si aj ich dátum narodenia. V roku 1970 prišiel pán kaplán Janík, tiež už 45 ročný, ktorému bol monsiňor otcom, učiteľom, bratom i farárom. Otec Trstenský snáď ani nespál, stále niečo robil a prerábал v kostole tak, ako sa to na tie časy dalo. Robila sa oprava fary, keďže bola v zlom stave. Znova sťahovanie. Miesto na bývanie poskytla monsiňorovi na námestí pani Černecká. Aj tam ľudia neustále prichádzali a bolo vždy otvorené. Práve duchovný otec zaviedol, že kňazi chodili, kto ich požiadal, po domoch sponedať na prvé piatky. Štátne úrady sa nemohli zmieriť s jeho činnosťou, preto bolo už takmer isté, že bude preložený. Zašli sme preto za pánom vikárom Ligošom, aby nám otca Trstenského ponechal. Dr. Ligoš zomrel v oktobri 1973

a už v januári 1974 zobrali štátny súhlas otcovi Trstenskému. Všetko bolo pripravené tak, aby na rozlúčku nemohol veriacim povedať ani slovko. Ale Pán Boh to zariadil inak. Ozvalo sa svedomie istého človeka, ktorý o odchode duchovného otca vedel a vo štvrtok mu to povedal. Monsiňor v nedeľu pri svätých omšiach oznámil veriacim, že musí odísť. Informáciu o tom sme chceli oznámiť arcibiskupovi Tomáškovi do Prahy, vtedajšej cirkevnej autorite. Pán Boh to zariadil tak, že v tom čase služobne cestovali do Prahy ľudia, ktorí doručili dokumentáciu. O týždeň sa už svet skutočne dozvedel o tejto udalosti v St. Ľubovni. Mons. Trstenský odišiel zo Starej Ľubovne 28. marca 1974 v deň svojich 66. narodenín, ku ktorým dostal 66 bielych karafiátov, ktoré cestou do Trstenej rozdal na farách. Domov prišiel s tromi na pamiatku. Prvá väčšia návšteva u monsiňora bola 6. mája 1974. Popri inom padla reč aj na tému domu a už koncom mája sme začali chodiť na brigády. Cez týždeň sme pripravovali materiál a v piatok išli dve alebo aj tri autá. Robilo sa celý deň, večer bola sv. omša a ráno znova na stavbe. To sa nedá ani opísať, tá súhra práce, je skutočne obdivuhodné, ako sme si pomáhali jeden druhému. Dielo bolo dokončené a slávil sa sviatok sv. Mikuláša, 6. 12. 1974. Nuž a keď sme s nadšením na dome pracovali, potom sme ho aj užívali. Náš otec Trstenský neostal sám, stále sme ho navštevovali. Teší nás, že sme dopomohli k tomu, aby sa z domu monsiňora stala fara nielen pre Slovensko, ale i zahraničie.

Anna Melkovičová

VŽDY SME ODCHÁDZALI OD DUCHOVNÉHO OTCA POVZBUDENÍ

Keď do St. Ľubovne prišiel Mons. Trstenský, mala som približne 12 rokov. Boli to roky môjho dospievania, ale aj vzdorov a hľadania si vlastnej cesty. Fara sa stala naším druhým (pre niektorých prvým) domovom. Naša cesta zo školy nevedla domov, ale na faru, kde boli pre nás otvorené nielen dvere, ale aj srdce a uši, ktoré počúvali naše problémy a vedeli tiež správne poradiť. Sestrička Veronika mala pre nás vždy aj niečo pod zub. Až potom pokračovala naša cesta domov, večer do kostola na sv. omšu a zase na faru. Niekedy nás bolo aj tridsať mladých. Najprv sme si vypočuli slovenské vysielanie Vatikánskeho rozhlasu a potom sme rozoberali otázky či problémy, alebo Božie slovo zo svätej omše. Keď sa blížil deň narodenín otca Trstenského, nacvičovali sme divadielka, pesničky, scény a neodmysliteľným darčekom bolo robiť pre neho duchovnú kyticu, uvitú z modlitieb ružencov, svätých omší a svätých prijímaní, krížových ciest, sebazaprení a dobrých skutkov. Nikdy nezabudnem na 31. január 1974. V tom roku som maturovala. Pred Vianocami, nám maturantom, otec Trstenský dal finančný darček. Aj v tento deň sme zo školy bežali k nemu. Na fare však namiesto veselého štebotu bolo ticho. Neveštilo to nič dobré. Dozvedeli sme sa, že duchovný otec večer môže mať poslednú sv. omšu a potom musí z Ľubovne odísť. Štátna bezpečnosť bola presvedčená, že kazí mládež. Bolo nám smutno. V našich srdciach už boli zasiaté pšeničné zrnká, ktoré padli na úrodnú pôdu. Keď som sa vydala a založila si rodinu, napriek tomu, že môj manžel nepoznal otca Trstenského (bol z Bratislavy) rád so mnou a neskôr aj s našimi deťmi chodieval do Trstenej. Pri rozlúčke nám vždy prízvukoval:

"Žíte nielen pre tunajší svet, ale utvárajte si aj poklady pre nebo."

Veľmi mi pomohli jeho slová, keď môj muž ťažko ochorel a Pán si ho povolal k sebe. *"On ti bude pomáhať aj z večnosti, len ho o to pros."* Každý rok sme sa s deťmi u otca zastavili a vždy sme odišli povzbudení. Mladí či starí, chudobní či bohatí, každý tam bol vítaný ako doma, pre každého bol otcom. Obdaroval nás duchovnými darmi, z ktorých čerpáme dodnes.

Mária Jediná rod. Fedáková

NOHAMI KRÁČAJTE PO ZEMI A RUKAMI SA DRŽTE NEBA

Dodnes si pamätám na kázeň otca Trstenského, bola to jedna z tých "obyčajných" kázni vo všedný deň, hoci v podaní otca Trstenského nijako všedná nebola a aj vďaka nemu viem, že len viera v Boha, láska k Nemu a k ľuďom je to, čo nás zachráni.

Neprestajne nám prírvukoval:

*"Žite život naplno. Učte sa, vzdelávajte, športujte, veselte sa.
Veď na to ste boli stvorení, aby ste nohami pevne kráčali po tejto zemi.
Ale nikdy neabudnite, že ľahko môžete spadnúť.
Myslite na to, že máte aj ruky a tými sa stále pevne držte neba."*

Marián Fedák

BOH SI HO ZAMILOVAL

Tvoje kňazstvo je krásne a plné duchovných plodov, za ktoré tiež chcem vrúčne Bohu poďakovať, predovšetkým za tvoje svedectvo viery, ktoré si počas celého doterajšieho kňazského života vydával Kristovi osobným príkladom aj svojím utrpením. Boh si ťa veľmi zamiloval, lebo ťa obdaroval svojou veľkou dôverou. Chcel, aby si vydal svedectvo jeho menu, aby si vydal svedectvo pravde. Viera v Kristovo zmŕtvychvstanie bola silou, vďaka ktorej si obstál na Kalvárii, vďaka ktorej si obstál v tomto čase utrpenia a zápasu o pravdu a spravodlivosť. Chceme ti vyjadriť vďačnosť za tvoj postoj pravého učeníka Ježiša Krista a skutočného kňaza, ktorý mal tu česť trpieť za svojho Majstra. Dnes v tvojej osobe chceme vzdať hold všetkým synom a dcéram Cirkvi, ktorí trpeli podobne ako Ty pre Krista. Chceme vzdať hold všetkým, ktorí ešte žijú, aj tým, ktorí už odišli od nás do večnosti. Zlatým písmom sa vpísali nielen do dejín Cirkvi na Slovensku, ale aj do dejín Cirkvi všeobecnej. Ich mená sú naveky zapísané v knihe, ktorá patrí Bohu Stvoriteľovi neba i zeme. Oni sú pre nás ako svietiace majáky na cestách, po ktorých kráča dnešný človek. Drahý brat, Boh si ťa celkom osobitným spôsobom zamiloval, lebo svojím dlhým životom a dobrým zdravím ti daroval ešte jednu veľkú milosť, obdaroval ťa kňazstvom. Si totiž jedným z mála kňazov tejto zeme, ktorý sa tejto jedinečnej milosti, Kristovho kňazstva, môžu tak dlho tešiť.

Henryk Jozef Nowacky
apoštolský nuncius na Slovensku
Trstená 29. 3. 2003

Apoštolského nuncia zaujal aj kladný postoj Mons. Trstenského k Starej Ľubovni, ktorý nás pri každej príležitosti spomenul a pochválil. To bol dôvod, prečo arcibiskup Nowacky vyslovil želanie navštíviť, spoznať Starú Ľubovňu. Stalo sa tak v novembri 2004 na pozvanie vtedajšieho pána dekana Mariána Pánika. Bola to pravdepodobne prvá návšteva veľvyslancu Vatikánu v Starej Ľubovni.

Boli to roky skutočnej radosti. Na službu ministrovania rád spomínam. Boli sme zaradení do skupín, kde sme rástli a tešili sa, že môžeme byť vedúcimi skupín. Starala sa o nás sestrička Barbora, vedela poradiť, povzbudiť, napomenúť, ktorá každého z nás poznala a viedla k dôstojnej službe pri oltári. Veľkým príkladom bol pre nás Mons. Viktor Trstenský, s ktorým sme sa dennodenne stretávali pri oltári, ale tiež aj na fare. Tešili sme sa na Mikuláša, Vianoce, na rôzne akcie počas roka keď sme nacvičovali divadelné predstavenia s duchovným a biblickým zameraním. Tešili sme sa na narodeniny či meniny nášho monsiñora, ktoré sme spoločne slávili. Aj v týchto ťažkých podmienkach sme dokázali, že Kristus žije v našich srdciach. Boli to roky skutočnej radosti, kde skrsla aj myšlienka stať sa kňazom.

Rudolf Turlík

OBDOBIE DUCHOVNÉHO RASTU

Nielen ja, ale celá naša farnosť prežívala obdobie rozkvetu, rozvoja a duchovného rastu. To vďaka duchovnému otcovi Trstenskému a pánovi kaplánovi Janíkovi a samozrejme aj sestričkám, ktoré to mali s mons. a p. kaplánom dobre zorganizované všetko, čo sa týka pastorácie a starostlivosti o nás, veriacich v St. Ľubovni. Keď ma prijali za miništranta, prvú noc som nemohol od radosti ani zaspáť. Sestrička mala s nami pravidelné schôdzky, na ktoré v nedeľu prichádzal aj mons. Trstenský. Boli to krásne roky, ktoré sme spolu prežívali.

Keď musel odísť monsiňor aj sestričky, cítili sme, že niečo strácame. To nadšenie však u nás nevyhaslo, a to čo oni začali, pokračovalo ďalej. Mám dobré spomienky na miništrantské roky až do roku 1973, keď som odišiel do seminára.

Prajem aj terajším miništrantom, aby svoje poslanie vykonávali statočne a zodpovedne a mali radosť z toho, že môžu slúžiť Bohu a ľuďom.

Jozef Šipoš

S MONSIGNOROM SOM PREŽIL SVOJE DETSTVO I MLADOSŤ

S Msgr. Viktorom Trstenským som prežil svoje detstvo i mladosť, ale najmä roky, keď som sa rozhodol vstúpiť do kňazského seminára. V detstve som mu miništroval pri bohoslužbách v kostole v Starej Ľubovni a neskôr aj v jeho dome v Trstenej, kde bol na nútenom "odpočinku", alebo presnejšie v pastorácii bez štátneho súhlasu. Ako miništrant si pamätám, že sme boli s Mons. Trstenským blízko pri Pánovi nielen pri oltári, ale aj na fare. Tá bola našim druhým domovom. Na jeho fare sme si mohli niekedy "dovoliť viac" ako doma u rodičov. Ako chlapci sme tam lietali po izbách, hrávali sa na dvore, to všetko vedel trpezlivo znášať. Odmenou mu za to bolo, že sme potom posadali na zem okolo neho a počúvali ho pozorne s otvorenými ústami ako kedysi chovanci sv. Jána Bosca. Hovoril k nám tak jasne a presvedčivo, že sme neodolali a hneď sme hovorili ďalej, čo nám povedal, apoštolovali sme a svedčili o viere v Boha pred inými, aj keď nás za to hanili a pranierovali. Keď mu za to všetko, čo urobil s deťmi a mládežou v St. Ľubovni, vzali štátny súhlas na pastoráciu, nedalo nám to a chodili sme spolu s rodičmi a starými rodičmi do Trstenej stavať mu dom a neskôr chodiť do tohto domu na duchovné povzbudenia, rekolekcie, duchovné cvičenia. Neodradilo nás od tejto púte ani kontrolovanie policajtní. Neodradila nás ani maringotka pred jeho domom, ani konšpiračný byt v kultúrnom dome oproti, z ktorého nás sledovali a snažili sa nás odpočúvať. Boli to poväčšine modlitby, spevy a duchovné povzbudenia, ktoré nám kázali milovať všetkých i tých, čo nás prenasledujú. Pri stretnutiach v jeho dome sme spolu s rehoľnou sestrou Veronikou varili pre tolku mládež, spali na karimatkách, prepisovali listy, ktoré písal otec monsignor štátnym a cirkevným predstaviteľom a upozorňoval v nich na nepravosti, ktoré sa v tom čase konali. Veľmi bolestivé sú spomienky na incidenty spáchané na ňom. Napríklad keď narazilo do auta, v ktorom sa viezol, nákladné auto s cieľom pripraviť ho o život. Radostné boli zas spomienky na to, keď sa otec monsignor v nemocnici prebral z kómy, postupne sa uzdravil a opäť naplno pracoval. Vtedy sme boli všetci na kolenách, spájali sme sa v spoločných modlitbách, prosili za jeho uzdravenie a následne ďakovali za Božiu pomoc. Každý, kto s ním prišiel do styku, veľmi skoro zbadal, že monsignor vedel najprv počúvať iného človeka a až potom začal rozprávať, ale len to, čo najprv sám zažil. Často zdôrazňoval, že máme byť kresťanskými realistami.

Amantius Akimjak

SPOMIENKY NA MONS. TRSTENSKÉHO

Pôsobenie "monsiñora," ako sme svojho kňaza V. Trstenského v Starej Ľubovni volali, bolo požehnané. Po prvýkrát tam prišiel ako kaplán v roku 1933. Vtedy netušil, že jeho druhý príchod do tohto mesta bude poznačený životnými skúsenosťami z väzenskej univerzity. Medzitým vystriedal 24 väznic a táborov. Dobrý chýr ho predchádzal a Ľubovníania sa na jeho príchod tešili. A skutočne, stal sa im otcom. Usmievavý, vytrvalý, vždy ochotný pomôcť, charizmatická osobnosť. Spolu so spoločenstvom Kongregácie školských sestier sv. Františka neúnavne pracoval na pozdvihnutí farnosti. Hoci tam bol relatívne krátko, ovocie jeho životného príkladu sa prejavuje dodnes. Tucet kňazov a taký istý počet rehoľných sestier práve jemu vďačí za impulz na duchovné povolanie. Otec Trstenský sa stal aj ochrancom rodín. Náboženská nevedomosť aj u úprimne zmýšľajúcich veriacich bola vďaka tvrdému komunistickejmu zákazu veľká. Snažil sa doplniť poznatky aj u starších generácií. Popri tom veľa úsilia vkladal do listov a pozdravov veriacim, ale aj vládny predstaviteľom. Prirodzene, vtedajšej moci sa to nepáčilo. Okrem toho jeho starostlivosť o ubiedených, štedrá večera na fare pre osamelých ľudí v meste sa stala dôvodom, prečo mu komunisti odobrali štátny súhlas a roku 1974 musel odísť z Ľubovnianskej fary. Raz sa o tom vyjadril:

"Bol som ustanovený za správcu farnosti Stará Ľubovňa, ale aj odtiaľ ma vyštvali. Nemal som kde bývať, tak mi farníci z Ľubovne za 52 dní vystavali dom v Trstenej. Bol som Bohu za to vďačný..."

Mons. Trstenský bol bojovníkom za Božiu vec. Jeho osoba sa identicky zjednotila s osobou Božieho sluhu biskupa J. Vojtaššáka. Celý jeho život bol akoby predĺžením života spišského biskupa-mučeníka. Jeho životnou túžbou bolo dožiť sa jeho blahorečenia. Modlitbu za jeho blahorečenie, ktorú sám napísal a modlíme sa ju dodnes, si odniesol do večnosti. Veríme, že budú spolu orodovať za svoju diecézu i za všetkých veriacich na Slovensku.

Mons. Ján Zentko

NAJPRV SOM SA ZVERIL MONSIGNOROVI

V období, keď sa v Cirkvi začali uvádzať do života závery II. Vatikánskeho koncilu a na Slovensku došlo k čiastočnému uvoľneniu náboženského života, bol v mojom rodnom meste Stará Ľubovňa ustanovený za správcu farnosti Mons. V. Trstenský. Už v prvých dňoch jeho účinkovania bolo všetkým zrejme, že prišiel do našej farnosti veľmi vzdelaný a pastoračne skúsený kňaz. Krátko pred jeho príchodom tu začali svoju misiu rehoľné sestry zo spoločnosti školských sestier sv. Františka. Ich spolupráca s duchovným otcom bola vynikajúca. V tom čase som chodil do ôsmej triedy základnej školy. Raz sa mi v kostole prihovorila rehoľná sestrička Barbora, ktorá sa venovala miništrantom, či by som nechcel miništrovať. Otcovský prístup Mons. Trstenského ma oslovil, súhlasil som teda. Cítil som sa veľmi poctený, keď som mohol stať vedľa otca monsiñora. Na sv. omšu sme sa museli dôkladne pripraviť. Ak som mal ísť čítať, musel som niekoľkokrát pred sv. omšou nahlas prečítať text. Snažili sme sa, aby sme nič pri oltári nepokazili. Počet miništrantov stále rástol a najviac sa nás zišlo na sviatky. My starší sme sa začali stretávať na fare so sestričkou Barborou. V nedeľu sa mládež stretávala na fare v mons. pracovni. Miesta na sedenie bolo málo, tak sme doslova sedávali pri jeho nohách. Rozprával svoje skúsenosti z bohato prežitého života a upútal najstarších i tých najmenších. Otec Trstenský bol ten, ktorý vo mne prebudil osobnú vieru a aj prvé myšlienky stať sa kňazom. Pri mojom rozhodovaní boli určité obavy, či náročné povolanie kňaza zvládnem, keď som sa takmer denne stretával s úžasnou osobnosťou, kňazom Mons. Trstenským. Počas štúdia v Košiciach na priemyslovke som prichádzal domov cez víkendy. Aj naďalej som miništroval a chodieval na faru. Tešil som sa na veľkonočné sviatky, keď sa pri oltári zišlo veľa miništrantov a bolo nám pridelených mnoho dôležitých úloh. Raz keď som prišiel domov, dozvedel som sa, že nášmu duchovnému otcovi odobrali štátny súhlas. Prišiel som za ním na faru, bol veľmi zronený. Pri spoločnej modlitbe sa nám obom tlačili slzy do očí. V nedeľu, pri svätej omši všetky obvinenia zverejnil a postupne vyvrátil. Jeho odchod zmobilizoval všetkých

veriacich a ešte viac sa primkli k nemu. Po odchode do Trstenej som ho aspoň raz ročne navštevoval. Z Božej milosti som sa po tajných štúdiách stal kňazom. Keď prišla doba slobody pre Cirkev, začiatkom r. 1990 som navštívil o. Trstenského a zveril som sa mu, že som kňazom. Ako poďakovanie Bohu za kňazstvo a za jeho duchovné sprevádzanie sme spoločne slávili v jeho dome sv. omšu. Až po tomto stretnutí som zverejnil svoje kňazstvo svojim rodičom a súrodencom. Do konca jeho života som ho navštevoval a bol som mu vďačný za to, že sa stal pre mňa a pre mnohých iných opravdivým kňazským vzorom.

Peter Murdza

BOL TO BOŽÍ MUŽ, MIMORIADNA KŇAZSKÁ DUŠA

Za Boha a pravdu trpel celý život, ale teraz už zožal večnú odmenu a slávu od Boha. Duchovný otec bol jednoduchý človek, otcovský ku všetkým ľuďom. Obdobie jeho pôsobenia v St. Ľubovni je dielo Božích zázrakov. Hneď po príchode si získal deti, mládež, starých i chorých, celý okres. Hneď v prvej kázni povedal, že má otvorené srdce i dvere fary pre každého v ktorúkoľvek hodinu. Tabuľu s úradnými hodinami nenápadne strhol a upravil ich od jednej v noci do 24. večer. Po tie roky, čo som bola s ním, to aj naplňal. Snažil sa cez seba privádzať veriacich i neveriacich k Bohu a svojím životom byť príkladom pre iných. Miništranti, ktorí sa na fare pohybovali ako doma, zblízka videli jeho život a brali si jeho rady k srdcu. Na otázku, či môžu chodiť na zábavy, odvetil múdro: *"Zabávajte sa tak, aby ste ráno mohli ísť s čistou dušou na sväté prijímanie. Vtedy je to správne."* Oni to brali k srdcu. Tešil sa z každej maličkosti, z každého človeka, na ulici vždy prvý pozdravil a prihovoral sa. Vždy poradil, povzbudil, ak bolo treba, pomohol, poslúžil. Vychovával k pevnosti, pretože nechcel rozmaznaných ľudí, ľudí, ktorí sa sťažujú na svoj život, lebo sám to nerobil. Ak niekoho napomenul, tak len preto, aby sa polepšil a kráčal so vztyčenou hlavou. Nikoho neprepustil bez toho, aby mu nedal duchovnú náplň. Dokonca aj uzmieroval rozhnevané rodiny. Prinútil aj manželov, ktorí sa boli jeden na druhého sťažovať, zamyslieť sa nad sebou a vzájomne si odpustiť. Zachránilo im to manželstvo. To bolo niečo nádherné. Spovedať sa k nemu chodili ľudia, ktorí roky neboli v kostole. Zaujímal sa o všetko, čo sa dialo okolo nás a vo svete, pozorne si to vypočul, nikdy neskákal do reči. Je pravda, že rozprával o svojom utrpení, o tom, čo s ním komunisti robili. Ale hovoril to bez trpkosti, pravdivo, ako sa to udialo. Neprivolával na nich kliatbu, ale prosil za nich, aby im Pán Boh dal milosť obrátenia. Vypočúvali ho bez našej prítomnosti, vždy prišiel vyčerpaný, no on sa nebál, pokračoval a písal ďalej. Po vyhostení z Ľubovne aj mňa vyšetrovali eštabáci. Ale ja som si pre nich nič nepamätala. Na otázku, čo si myslím o duchovnom otcovi, povedala som niečo, čo mi vnukol Duch Svätý. *"Monsignora si hlboko vážim a modlím sa za neho, ako aj za všetkých katolíckych kňazov. Do konca života ho budem mať vo veľkej úcte"*. Monsignor veľa písal, a to vtedy keď dostal myšlienku, alebo ho niečo inšpirovalo, častokrát aj neskoro v noci. Prvoradá boli preňho modlitby a rozhovory s ľuďmi. Jeho život bol spätý s biskupom Jánom Vojtaššákom. Komunisti ich sledovali, preto museli byť opatrní. Biskup Vojtaššák bol skutočne svätý muž, otec celej diecézy. Duchovný otec, ako ho všetci volali, pravidelne spovedal ráno aj večer pred sv. omšou a ak bolo treba tak aj po nej. Nikoho nenechal odísť bez spovede. Na vyučovanie náboženstva sme nemali nijaké pomôcky, bála som sa, ako to zvládnem. Vtedy mi mons. povedal: *"Účte zo života pre život, jednoducho, pravdivo, zrozumiteľne, s láskou a pokorou."* Nás čoskoro vyhodili zo školy, ale vďaka Bohu, učili sme v sakrestii, na chóre, na fare až do odňatia štátneho súhlasu o. Trstenskému. Boli to katakomby 20. storočia. Úrady nás chceli poslať preč, ale duchovný otec to odmietol a bojoval za nás až do konca, kedy sme deň pred jeho narodeninami, 27. marca, museli opustiť Starú Ľubovňu. Ale Božie semeno tu zapustilo hlboké korene a ja verím, že vy, jeho miništranti kráčate v jeho šlapajách, a že sa o to usilujete, lebo otec Trstenský vám z neba pomáha viac ako keď bol na zemi. S monsiňorom som prežila krásne roky života a som za to Pánu Bohu vďačná. To, že som mohla byť v jeho prítomnosti bol dar, milosť s takým človekom žiť, byť v jeho bezprostrednej blízkosti a vidieť nádherný kňazský príkladný život.

Vaša sestra Barbora OSF

Monsignorove citáty, ktoré často a rád používal:

"Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a chválili Boha, ktorý je na nebesiach."

"Nohami chodte po zemi, ale rukami sa držte neba."

"Svätosť je to, po čom som celý život túžil. Buďte aj vy svätí..."

"Nehanbime sa za to, že sme kresťania. Buďme na to hrdí a dávajme to najavo."

"Boh mi dal dôkazy lásky, aby som veril."

"Nič nie je náhoda. Keď ma tu Boh chce mať, tak som tu."

"Vždy sa držte pravdy, nebojme sa jej, jej zamlčovanie podporuje zlo."

"Nedajme sa ničím znechutiť ani tvrdením, že v tejto dobe sa nedá nič urobiť.
Dobu tvoríme my a dokiaľ budeme živou vierou naplnení voči Bohu,
Boh bude s nami a urobíme veľké veci."

"Ak nebude platiť Boží zákon, nebude platiť ani ľudský."

*"Ty poznáš, brat môj, cenu každej duše.
Ty poznáš svätosť kňazstva a poznáš svoj ľud.
Rozdávaš pokoj a lásku.
Si Boží posol, jeho kňaz.
Hrdo a mužne nesieš Kristov kríž.
Víchrov sa neboj, neľakaj, zostaň vždy pokorný a apoštolom bud.
Chyť teda štóly lem, kňazského to rodu znak a buď hrdý na to,
že si katolícky kňaz."*

Venoval: František Hadri- Drevenický
(Básnik katolíckej moderny a monsignorov
kamarát a spolužiak zo seminára)

Stretnutie bývalých miništrantov pri príležitosti 90. narodenín sestričky Barbory OFS. Stretnutie sa uskutočnilo 22. 7. 2007 v Starej Ľubovni. Prítomný bol aj o. biskup Štefan Sečka.

Posviacka základného kameňa pre nový kostol sv. Petra a Pavla. Monsignor posvätil základný kameň 19. 3. 1998 v kostole sv. Mikuláša.

Beseda s kňazmi, rodákmi zo Starej Ľubovne. Beseda sa uskutočnila počas tretieho stretnutia kňazov a rehoľných sestier v kostole sv. Mikuláša v Starej Ľubovni, dňa 23. 11. 2000.

Monsignor Viktor Trstenský pri preberaní titulu čestný občan mesta Stará Ľubovňa v júni 1991.

Miništranti so svojim
"monsiňorom" pri
stretnutí na fare.

Takto, z balkóna svojho
domu v Trstenej,
sa vždy lúčil so všetkými,
ktorí ho prišli navštíviť.

Prvé stretnutie rodákov - kňazov, rehoľníkov a rehoľných sestier zo Starej Ľubovne spolu s monsignorom.

Tretie stretnutie rodákov- kňazov, rehoľníkov rehoľných sestier, 23. 11. 2000, spoločná fotografia na fare.

Rehoľné sestry
Rita (vľavo),
Barbora (v strede)
a Veronika,
ktoré pomáhali
otcovi Trstenskému
v Starej Ľubovni,
ale aj v Trstenej.

Mládež zo Starej Ľubovne spolu s monsignorom na výlete na Štrbskom Plese.

Monsignor Viktor Trstenský a kaplán Štefan Janík.

Monsignor Viktor Trstenský
pred domom v Trstenej,
ktorý mu postavili
farníci Starej Ľubovne.

Monsignor Viktor Trstenský
na Spišskej Kapitule,
kde mu bol na Zelený štvrtok 1994
odovzdaný titul -
pápežský prelát.

Monsignor Viktor Trstenský počas konsekrácie kostola sv. Petra a Pavla, 21. 11. 1999.

Monsignor je pochovaný na cintoríne v Trstenej.

*Pri príležitosti 40. výročia núteného odchodu Monsignora Viktora Trstenského zo Starej Ľubovne
a tajného požehnania krížovej cesty vo farskom kostole svätého Mikuláša
vydal Rímskokatolícky farský úrad v Starej Ľubovni.*

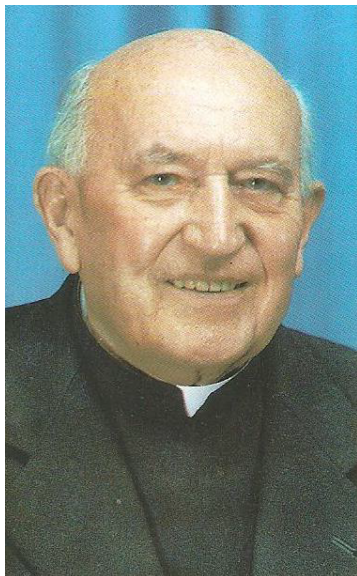
Spolupracovali: Pavol Lacko, Jakub Ondrej a Ľubomír Ogurčák

Jazyková korektúra: Monika Obrochtová

Grafická úprava: MELONMEDIA

*Tlač:
Náklad: 500 ks*

Stará Ľubovňa, 2014

Pozdrav od Mons. Trstenského pre veriacich Starej Ľubovne,
pri príležitosti III. stretnutia ľubovnianskych
rodákov- kňazov, rehoľných sestričiek s veriacimi:

*"Pozdravujem všetkých kňazov, rehoľníkov, rehoľné sestry a prosím,
aby ste nezabudli na farnosť, z ktorej ste vyšli.*

Pozdravujem p. farára, p. kaplánov a všetkých veriacich.

*Modlitbou a príkladným životom prispievajte k duchovnému rastu farnosti
a celého Slovenska. Nedajte sa odradiť ťažkosťami, ale všetko odovzdajte
s dôverou do Božích rúk. Myslím na vás všetkých, modlím sa za vás."*

Mons. Viktor Trstenský, pápežský prelát